

Mai Világ

Független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Cluj, Str. Iuliu Maria 8
Telefon 6-30.

Világliga a halálbüntetés ellen

Az Egyesült Államokban mindenütt fellángoltak a tüntetések és bombavetések Sacco és Vanzetti kivégzése miatt — A védők tovább folytatják perújítási akciójukat az igazság kiderítése végett

(Bosztón, aug. 24.) Sacco és Vanzetti kivégzéséről a következő újabb részleteket közlik:

Fuller kormányzó este tíz óra előtt öt perccel közölte a fogház igazgatójával, hogy nem hagyja jóvá a kivégzés további elhalasztását. Fuller közölte a sajtó munkatársaival, hogy nem hajlandó összehívni az állam végrehajtó bizottságát, amely esetleges kegyelmi indítványát szentesíthette volna. Kijelentette továbbá, hogy presztizskérdés számára, hogy ne engedje magát terrorizálni a tiltakozásoktól, amelyek az igazságszolgáltatás menetét akarják befolyásolni.

A tüntetések egész Amerikában szakadatlanul tartanak, a rendőrség a legkisebb zavargásra is letartóztatással felel. Félő, hogy az amerikai szabadság-szellemet halálos csapás érte a kivégzések végrehajtásával, mert kiderült, hogy az Egyesült Államok az emberek életét is a maga makacs, erőszakos koncepciója alá helyezi és az igazságot sem vizsgálja meg, ha a hatalmasok hű tekintélyéről van szó. A mindenütt fellángoló tüntetések következményei beláthatatlanok.

Genfben, ahol tegnap a tiltakozó tömeg szétrombolta a népszövetségi tanásterem üvegtermét, számos letartóztatás történt. A svájci rendőrség biztosította az amerikai követet, hogy nem kell tartania semmitől, mert a rendőrség messzemenő biztonsági intézkedéseket tett.

Hir szerint világliga alakul, nagynevű tudósok vezetése alatt, amely a halálbüntetés eltörlése ellen világsszerte akciót indít.

Hill védő kijelentette, hogy meg van győződve a kivégzettek ártatlanságáról és ezért tovább folytatja fáradozásait az újrafelvétel érdekében, hogyha már nem menthette meg védenecinek életét, legalább az elvi igazságot kiderítse.

Pittsburghban a rendőrség és a tüntetők között összeütközés történt, amelyek számos sebesültje van.

(Cleveland, aug. 24.) A katolikus templomban ma bomba robbant fel. A templom és a szomszédos házak több ablaka betört. Sebesülés nem történt. Azt hiszik, hogy a bombát Sacco és Vanzetti hívei helyezték el.

(Boston, aug. 24.) A Sacco—Vanzetti bizottság a kivégzettek holttestét külön ellenőrzés alatt álló koporsóban akarja közszemlére tenni az Egyesült Állam minden keleti városában. A holttesteket egyelőre a bizottság bostoni helyiségeiben felravatalozták. Halotti maszkokat készítenek róluk, amelyeket nagy számban fognak forgalomba hozni.

Sortűz Párisban

Tegnap hatalmas tüntető tömeg Párisban az amerikai követtség elé akart vonulni, amelyet 5000 rendőr védett. Katonáságot hívtak segítségül, amely sortűzet adott a levegőbe. Így is igen sok a sebesült.

Buenos Aires, aug. 24. Az általános sztrájk az egész országban tart. A forgalom szünetel.

Lipese, aug. 24. Tegnap óriási tüntetés volt több sebesüléssel.

Vanzetti önéletrajza

(Newyork, aug. hó.) Vanzetti a siralomházban megírta rövid életrajzát. Az autobiográfia a következőképpen hangzik:

„Életemről nem lehet sokat mesélni. Szüleimnél éltem 13 éves koromig egy piemonti kicsiny olasz városkában, iskolába jártam és azt gondoltam, hogy tanulmányaimat folytathatom. Apám azonban szegény ember volt és így én már kicsiny gyermekkoromban megismerkedtem az étellel, mely számomra nem hozott más, mint munkát, munkát és csalódásokat. Idegen emberek határoztak sorsom felett. Reggel 7 órától este 10 óráig kellett nehéz munkát végeznem. Hat évig kibírtam, aztán megbetegedtem. Anyám, aki nagyon szeretett, hazavitt és ágyba fektetett. Szüleimnél maradtam egészségem teljes visszanyeréséig. Ez volt életem legboldogabb korszaka.

Azután jött Amerika. A quarantine volt az első meglepetés. Láttam, hogy az amerikai hivatalnokok a bevándorlókat vadállatok módjára kezelik. Szabad ég alatt aludtam és a szememben rothadt burgonyát kerestem.

Az éhség falura üzött, farmról-farmra vándoroltam, anélkül, hogy munkát találtam volna. Koldultam, hogy ne haljak éhen. Connecticut államban végre munkát találtam mint bányász. Két évig maradtam ott. Ekkor rájöttem arra,

hogy az osztályöntudat nem esztelen frázis s azok, akik rendelkeznek vele, emberekes érzésű lények. Két év múlva visszatértem Newyorkba és a szállodaszakmában dolgoztam. Egy-egy helyen csak néhány hónapig maradhattam, mindenütt hamar elbocsátottak. Sok kalandos élmény után Plymouthba kerültem, amely lakóhelyem maradt addig a napig, amíg rablógyilkossággal meg nem gyanúsítottak. Eleinte elég rendes viszonyok között éltem, volt munkám, azonban csakhamar újból elvesztettem. Gyűléseken való részvételem lehetetlenné tette, hogy munkát kapjak.

Ennek ellenére egyetlen munkádom sem tagadhatta, hogy szorgalmas és kötelességtudó munkás voltam.

Egészségem nem volt a legjobb és a nélkülözések szintén megtették a magukét. Honvágyat kaptam napos hazám után. Apám és jó testvérem, Luigia minden levélben kértek, hogy jöjjenek haza. Én az utcákon halat árultam. Nem kellett sokáig halat árulnom: 1919 májusában, egy az anarchistakivégzések ellen irányuló tiltakozó gyűlés előkészítése idején letartóztatottak jó barátommal, Nicola Saccoval együtt. Akkor kezdődött az a rettenetes história, amelyet ma már az egész világ ismer. Ez hét esztendő előtt volt.

Szilárd meggyőződése, hogy az emberiség történelme még nem kezdődött meg.

az előtörténelem első stádiumában vagyunk.

Utolsó pillanatombig a régi maradok, mivel meggyőződése, hogy az Ember csak a szabadságban lehet nagy és nemes.

Véres harc Bukarest piacán az olteniai kofák két tábora között

A Dambovitába dobálták a „sztrájktrör” kofák áruját Két század csendőrség állította helyre a rendet Hadbírótság elé állították a bujtogatókat

(București, aug. 24. A bukaresti polgármesteri hivatal a napokban érvényt szerzett annak a rendeletnek, hogy az utcai árusok csak déli két óráig árulhatnak. Az olteniai árusok egy küldöttsége megjelent a polgármesternél és kérte a rendelet visszavonását, aki azonban ragaszkodott a rendelet végrehajtásához.

Az árusok erre gyűlést tartottak és elhatározták, hogy bojkottálni fogják a piacot és nem hoznak többé semmiféle zöldséget és gyümölcsöt. Az éjszaka folyamán elzárták a piac bejáratát üres kosarakkal és asztalokkal, úgyhogy amikor hajnalban a nemsztrájkoló kofák megérkeztek teli kosaraikkal nem tudtak bejutni a piacra. Megpróbáltak be-

hatolni, de a sztrájkolók ellennálltak és véres verekedés kezdődött. A sztrájkolók kitértek várúkból és a Dambovitá vizébe dobálták a sztrájkolni nem akaró kosaraik tartalmát.

Csakhamar megérkezett a rendőrség és két század csendőr, akik csakhamar helyreállították a rendet. A sztrájkolók elvonultak, öt vezetőjüket letartóztatták és átkísérték a hadbírótságához, amely az ostromállapotról szóló rendelet alapján lázadásért vonja őket felelősségre.

A polgármesteri hivatal elhatározta, hogy bevonja a sztrájkban résztvevők árusítási engedélyeit és felkéri az ügyészséget, hogy mindenkit tartóztatson le, aki a sztrájkot tovább szítja.

A Magyar Párt nem tud Bernády ultimátumáról

A Deutscher-féle nyílt levéllel nem érnek rá foglalkozni

(Cluj-Kolozsvár, aug. 24. Saját tud.) Egyik legutóbbi számunkban beszámoltunk a bukaresti „Politica” valószínűtlen híradásáról, amely szerint Bernády György ultimátumot intézett volna Bethlen György grófhhoz, a Magyar Párt elnökéhez, melyben felszólította a kormánnyal való megegyezésre.

A Mai Világ munkatársa felkereste ez ügyben a Magyar Párt alelnökét, Inczédi-Jocksmann Ödönt és megkérdezte, mi igaz a dologban?

— Én a magam személyében nem tudok ilyen ultimátumról és tudomásom szerint a Párt sem kapott ilyent. Eddig a Magyar Párt ilyent nem kapott, de hogy a mai postával nem érkezik-e valami, arról persze nem lehet tudomásom.

— Tekát határozottan megcáfolhatjuk az ügyet? — kérdezte munkatársunk.

— Nem, az én nevemben ne tessék semmit sem cáfolni — mondotta a Magyar Párt alelnöke, — de nincs tudomásunk ilyen ultimátumról, ez az igazság.

Ezután munkatársunk az ismeretes Deutscher-féle nyílt levél ügyében érdeklődte meg a Magyar Párt állásfoglalását.

— A Deutscher-féle nyílt levéllel nem foglalkoztunk — mondotta Inczédi-Jocksmann alelnök, — sőt nem is fogunk foglalkozni vele, mert igen sok más egyéb elfoglaltságunk van.

Több milliós értékű gabona égett el a biharmegyei Kemény pusztán

Tamáda biharmegyei községhez tartozó Kemény-pusztán a báró Liptay-birtokon ma reggel óriási tűz ütött ki, amely az egész évi buza és rozstermést, valamint az összes mezőgazdasági gépeket, cséplő-berendezéseket elhamvasztotta. A kárt több millióra becsülik. A nagyszalontai tűzoltóság vonult ki, azonban a tüzet lapzártáig nem sikerült lokalizálni.

MAI PÉNZPIAC

(Zürich, augusztus 24.) A mai nyitás: Berlin 1245, Amsterdam 20785, New-York 51862, London 2521 és fél, Páris 2033 egynegyed, Milánó 2826, Prága 1538, Budapest 9075, Belgrád 913, București 318 és fél, Varsó 58, Bécs 7307 és fél; irányzat laza, a piacon 3125-ös zürichi árukinálat van 3120-as pénzzel.

A gyilkos új agló és Vörösmarthy Margit levelezése a rendőrség előtt

(Kassa, aug. 24.) Fülöp Dezső kassai ügyvéd, Vörösmarthy Margit volt jogi képviselője, aki a Michalkó lapszerkesztő ellen csalás és sikkasztás miatt tett feljelentést annakidején Vörösmarthy Margit felszólítására visszavonta, a rendőrségnek több levelet és két fényképet adott át, amely Michalkót és Sikorskyt ábrázolja. Az utóbbi fényképnek hátlapján a következő írás van: „Legőszintébb tisztelettel Margitnak, Sikorsky 1926. február 8.”

Michalkó átadott levelei közül az első Prágában kelt mult év március 18-án és a következőképen hangzik: „Kedves Margit! Ön már Kassán van, nekem nincs más vigaszom, minthogy azokra a feledhetetlen percekre gondoljak, amelyeket együtt töltöttünk. Valahányszor elmegyek a hotel előtt, amelyben magát Miklós őrizte, mindig arra gondolok, hogy hátha még itt van az én Margitom. Sajnos, ez csak képzelet. A villa-kérdés előrehaladottabb stádiumban van. A távirati küldeményt megkaptam. Remélem, hogy a hét folyamán elintézés nyer az ügy. Természetes, hogy abban az esetben, ha maga is betartja adott szavát.

A következő levél március 19-ikén keltezve és tartalma a következő: „Édes Margitom! Levelét és az összeget megkaptam. A hátralevő összeget még várom. Az illető még két-három napot vár. Hétfőn jövök Kassára és élő szóval majd többet mondok. Folytonosan magára gondolok, bár sok munkám van a husvétii cikkek megírásával. Holnap hosszabb levelet írok, esőkolja a maga Janija.”

A harmadik levél június 7-ikén kelt és ebben Michalkó Vörösmarthy Margit utóbbi levelében szemére hánytva állítólagos rossz multját és ezt komoly emberekhez nem méltó eljárásnak nevezi.

Michalkó látszólag késznek nyilatkozik, hogy az összeget visszaküldi és közelebbi rendelkezéseket vár. Michalkó azután panaszkodik, hogy már ismerettségük elején Vörösmarthy Margit atyja és más hozzátartozói közelálló személyek részéről a legnagyobb bizalmatlansággal találkozott.

A negyedik levél szerelmi ömlengéseket tartalmaz, amelyben azt írja, hogy folytonosan Margitra gondol. A leveleken és fényképeken kívül 8 darab postai feladóvevényt is adott át az ügyvéd a rendőrségnek, amelyekből kiderül, hogy Vörösmarthy Margit a mult év márciusában 2 hét alatt 21.000 koronát küldött Michalkónak.

Az ügyvéd mellékelte Vörösmarthy Margit levelét is, melyben azt kéri, hogy a Michalkó ellen tett feljelentést vonja vissza.

Illatszerek Kölni vizek

Rózsa M. ROYAL drogeria
Cluj, Piața Uniri (Főter)

Kiadó üzlethelyiség

Kolozsvár legforgalmasabb helyén üzlethelyiség, raktárral előnyös bér mellett azonnalra is kiadó. Cím a kiadóban.

A nemzeti parasztpárt és a néppárt között fuzió tárgyalások kezdődtek

Maniu elutasította a közös ellenzéki front tervét

(Bucuresti, aug. 24.) Az Adeverul jelenti: Tegnap este politikai körökben az a hír terjedt el, hogy egy külföldről nemrég visszatért személyiség siettetten a nemzeti parasztpárt és a néppárt közötti tárgyalásokat, amelyek a jelek szerint fuzióval fognak végződni.

Tény, hogy a nemzeti parasztpárt egyes vezetői és a néppárt kevésbé exponált vezetői között tárgyalások folynak a két párt fuziójáról. A nemzeti parasztpárt azonban azt a feltételt állította fel elsőnek, hogy a néppárti kormányzás idején kompromitált vezetőket fuzió esetén sem hajlandó átvenni.

A néppárt részéről tudvalevőleg előrehaladt tárgyalások folynak Jorga

Miklóssal is, anélkül, hogy megegyezés jött volna létre. Jorga most látja, hogy a néppárt értékesebb elemei a nemzeti parasztpárt felé közelednek és neki nincs kedve ahhoz, hogy a maradékot olvaszsa be pártjába.

A koncentráció első lépése: antiliberalis blokk volna az őszi pótválasztásokon. A nemzeti parasztpárthoz ilyen értelemben már javaslatok is érkeztek, Maniu Gyula ellenez minden megegyezést. Maniu ugyanis azt tartja, hogy a nemzeti parasztpártnak kell tartania privilégizált ellenzéki helyzetét, azt, hogy ő az egyetlen ellenzéki párt a parlamentben. A régenstanács ugyanis Maniueknak kell így juttassa a hatalmat, ha a liberális párt távozik a kormányról.

A kormány 45 millió márkás anyagrendelést adott a berlini Wolf-konzernnek

(Cluj-Kolozsvár, aug. 24. Saját tud.) A német lapok legutóbbi híradásai szerint Románia 45 millió márká erejéig rugó rendelést eszközölt a német Otto Wolf vasipari konzernnél. A rendelések a német jóvátételi számlára történtek és a Dawes-szerződés alapján állanak.

A Politica szerint a rendelésre vonatkozó tárgyalások már az Averescu-kormány alatt is folytak, de más feltételekkel. Németország ugyanis egy 200 millió márkás kölcsön folyósítását helyezte ki látásba, amelynek egy részét a szőbenforgó rendelések kiegyenlítésére, második részét a román valuta biztosítására Berlinben deponálták volna, a kölcsön harmadik részét pedig készpénzben adták volna meg.

Ez a kölcsön egyben a német jóvátétel garanciáját is képezhetné volna, ugyanakkor pedig rekompenzációként szerepelne a Banca Generala bankjegyekért.

Ez a kölcsönterv különböző kommentárokat adott alkalmat, amelyet a román külpolitika különös orientációját tüntetett fel, míg viszont a Wolf-konzernnel kötött újabb megegyezés az Averescu-kormány kölcsöntervének megvalósulását jelenti.

A német sajtó az új megegyezéssel kapcsolatosan, foglalkozik Bratianu Vintila és Titulescu párisi útjával, egyben pedig megállapítja, hogy a román kormány pénzügyileg megint áttért a helyes politikára.

A régenspatriárka Borszéken

Hodor prefektus elmondja Miron Cristea patriárkáról tett látogatásának részleteit

(Cluj-Kolozsvár, aug. 24. Saját tud.) Lapedatu Alexandru kultuszminiszter Kolozsvárott időzése után Hodor Victor kolozsmegyei prefektus társaságában felkereste a Borszék-fürdőn üdülő Miron Cristea patriarchát, a régenstanács tagját. Ez a látogatás egészen magántermészetű volt, miután a patriarcha egészségi okokból tartózkodik Borszéken és hivatalos ügyekkel egyáltalán nem foglalkozik.

A Mai Világ munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott Hodor Victor prefektussal, ki a következőkben mondotta el személyes benyomásait a patriarchánál tett látogatásáról:

— Öszentsége nagyon szívesen fogadott bennünket és szombaton este és vasárnap délelőtt vendégei voltunk. Különben számosan keresik fel Borszéken való üdülése alatt öszentségét, ki rendkívül barátságosan fogad mindenkit és az egész környéken óriási népszerűségnek örvend. Ha sétára indul, a fürdővendégek egész raja veszi körül, kikkel számos esetben barátságosan elbeszélget. A környékbeli parasztság is nagy szeretettel és bizalommal közeledik a patriarcha felé, kinek minden bajukat, gondjaikat eladják és ő hol jó tanáccsal, hol pénzzel segít a hozzá fordulóknak.

— Egyházi és politikai körökből is számosan keresik fel öszentségét, habár hivatalos ügyekkel egyáltalán nem foglalkozik és szeptember elejéig csak az üdülésnek szenteli idejét.

— Ottlétünkör rajtunk kívül Tri-

teanu romani püspök és Mircea liberális szenátor és felkeresték, de öszentsége pártállásra, nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül egyforma szívesen fogad minden hozzá közeledőt. Legtöbb is órákhosszat elbeszélgetett két Borszéken üdülő zsidó pappal.

— A patriarcha, ki a régensi méltóságot is betölti, a legegyszerűbb életmódot folytatja és a rendes papi környezetén kívül mindössze a csendőrség diszgárdája mutatja magas tisztségét.

— Hétfőn — fejezte be Hodor prefektus — meglátogattuk Popliton az öszentsége költségén épült gyönyörű román stílusú templomot, melyet a szüleitől örökölt telekre építettett. Ezt a templomot most díszíti freskókkal Belizár festőművész, ki egyike a leghíresebb templomi festőknek. Öszentsége szeptember elején befejezi üdülését és visszatér Bukarestbe.

— Kolozsvári díj földközi repülésre. Két amerikai pilóta földközi repülőutját jelentik Detroitból, hogy Schlee Edward és Brock nevű pilótája 22-ikén egy Stinson típusú egyfedélű földközi repülőutra indultak. Első állomásuk Newyork. Azt remélik, hogy a repülőutat 22 nap alatt fogják megtenni. A merész vállalkozást azt teszi érdekessé, hogy kolozsvári díjért történik. Ha ugyanis a két pilóta városunkba érkezik, szinte ajándékszámbanonó olcsó árban vásárolhat be a Golya-áruházban és az így elért megtakarítás fedezheti összes költségeiket.

SZÍNHÁZ - MOZI

Jackie, a csodagyermek

Aligha van ember, akinek olykor eszébe ne jutna, hogy mi lehet mostarában Jackie Coogannal. Több mint egy éve, hogy nem láttuk a vásznon. Megkérdeztük eltűnése felől az illetékeseket és örömmel halottuk, hogy a csodagyermek, a feledhetetlen Kölyök, nemcsak hogy teljes egészséggel örvend, hanem újból dolgozik. Persze sokkal kevesebbet, mint azelőtt, mert most már sokat kell tanulnia az iskolában. Az utóbbi időben mégis felvette vele két filmet. Az ócskás az egyik, Jackie hat nyírat a másik. Mindkét film telve van humorral és bájjal, úgyhogy Jackie Coogan felnőtt színésznek is olyan nagy lesz, mint akkor volt, amikor Chaplin felfedezte.

A parlamentből a színpadra. Russel Mabel 1917-ig a legkedveltebb színésznője volt Londonnak. Ekkor férjhez ment Hilton Philipson kapitányhoz, ki az angol alsóház tagja volt. 1923-ban a legnagyobb meglepetésre a feleség lépett fel jelöltnek és meg is választották. Az egykori színésznő igen komoly munkával vesz részt az angol parlament munkájában. Most azonban új szenzációval lepi meg London előkelő köreit: „A kedvence csavargó” című új darabnak főszerepét vállalta el a parlamenti színter alatt. Ilyen eset még nem fordult elő a parlamentek életében és a szerencsés színigazgató már előre dörzsöli a kezét, hogy mennyire tódulni fog a közönség színházába.

Az obsitos. A kolozsvári Lelkesedés Dalegylet aug. 27-én, szombaton este fél 9 órakor a román kath. gimnázium dísztermében színre hozza Bakonyi Kálmán örökifjú, dallamos operettjét, az Obsitost, melynek női főszerepét K. Nagy Laura, a vásárhelyi műkedvelő primadonna játssza, mint vendég.

„FOCUS” tűzfavállalat

elsősz-tályu búkkhasábot
szállít kedvező árban

CLUJ,
Str. Gh. Enescu (v. Gyufagyár-u.) 3
Telefon: 4-88.

Esőköppeny Lei 850-tól

átmenetlikabát
Lei 2900-tól. Trench-Coats

Raglan lei 3500
M. NEUMANN

férfi és fiuruhaáruháza Cluj, Főter

Idegbetegségben, agyban, epilepsziában, migrénben, hálgérsorvadásban és minden másféle betegségben szenvedőket felvesz a legszakszerűbb kezelésre a

„NERVA”-szanatorium

Cluj-Kolozsvár, str. Regală (Majális-u.)
12a. Speciális kezelések: psycho-és hypnotherapy, Wagner-féle maláriás kezelések, hűdések, benu-lások kezelése a legmodernebb villanygépekkel és gyógyfürdőkkel.

A Família kenyérrel magas táperezénél fogva 25% megtakarítás érhető el

HIREK

Π strandon

— Halotta, hogy Picurkáné nyolcezer lejt kap havonta háztartásra a férjétől...
— És nyolcezerkétszáz lejt fizetett ki előttem csak a szabónőnek...
— Vajjon miből fedezi a hiányzó kétszáz lejt?

Akit az öngyújtó iuttatott az akasztófára

(London, aug. 24.) A bíróság halálra ítélte James Robinson huszonöt éves londoni magántisztviselőt, aki meggyilkolt egy Minnie Bonatti nevű olasz táncosnőt és a holttestet, melynek fejét levágta, egy nagy bőröndbe gyömöszölve kivitette a Charing Cross-pályaudvarra és ott föladata mint poggyászt ismeretlen címre. A poggyász-raktár egyik munkása azonban vérfoltokat vett észre a bőröndön s azonnal figyelmeztette erre a pályaudvaron szolgálatot teljesítő rendőrköt. Kinyitották ezután a bőröndöt s amikor megtalálták benne a holttestet, azonnal megindult a nyomozás a rejtélyes gyilkosság titkának kiderítésére.

A bírósági tárgyaláson egy detektív érdekesen mondotta el a nyomozás történetét. Először a pályaudvaron összegyűlt közönséget vették szemügyre: mindenkinél igazolnia kellett magát. Ott volt James Robinson, a gyilkos is, akit szintén kérdőre vontak, hogy mi végett ment a pályaudvarra. Nyugodtan igazolta, hogy az egyik barátja számára könyveket tartalmazó esomagot adott fel mert óvatosságból csakugyan megselekedte ezt. Az előzetes nyomozás sikeretelensége után a londoni rendőrség legügyesebb detektívjei láttak hozzá a rejtélyes bűntény titkának kiderítéséhez. A nyomozás azonban sikertelen maradt. Az egyik detektív ekkor alaposan megvizsgálta a gyilkos bőröndjét és egy régen ráragasztott cédula bepiszkolódott maradványát találta meg rajta. Gondos munkával és leleménységgel végre megállapította, hogy a cédulát valamelyik hammersmithi szállóban ragasztották rá.

Most már nem volt nehéz kikutatnia a szállót, ahol azután megtudta, hogy egy Robinsonné nevű asszonynak volt hasonló bőröndje. A detektív addig kutatott, míg végre megtudta, hogy az asszony volt férje, James Robinson egy londoni kereskedelmi irodában dolgozik mint magántisztviselő. Most már gyorsan haladt a nyomozás. A detektív, közzölve gyanúját az iroda főnökével, mint új tisztviselő tartózkodott egy hétig az irodában és jól megfigyelte Robinsont. Egy alkalommal titokban átkutatta az íróasztalának fiókját is, melyben egy öngyújtót talált, melyen véryomott vett észre. Azonnal kérdőre vonta Robinsont, hogy hol szerezte ezt az öngyújtót. A fiatal ember néhány pillanatig mereven nézett a detektív szemébe, azután látszólag a legnagyobb nyugalommal felelte: — Ön, látom detektív! Tehát megkönnyitem a munkáját, hiszen ugyanis vetette már a hurkot. Mikor Min-

Kocsárdon népszavazás dönti el, hogy halott-e az ájult ember

Egy vonatkésés érdekes története

(Cluj-Kolozsvár, aug. 24. A Mai Világ tudósítójától.) Tegnap délután több mint egy órát késett a Marosvásárhelyről jövő személyvonat. A vonaton utazott Daciu Mihály, a szilágymégyei Dézsed községbeli földbirtokos, fiát hozta haza Galac mellől, ahol nyári szünidejét töltötte. A vonat alig indult el Marosvásárhelyről, amikor az öreg Daciu felugrott és szívéhez kapott.

— Istenem! Jaj a szívem!

A következő pillanatban hangtalanul elterült a vasuti kocsik padlóján. A vonaton óriási pánik keletkezett, de segíteni senki sem tudott. Amint a vonat Székelykocsárdra ért, az utasokat azonnal kitétték a kocsiból, amelyet lecsatoltak, mivel úgy intézkednek a vasutügyi törvények, hogy halottat nappal nem lehet szállítani. A szemlét megtartó rendőrkapitány azonban megvizsgálta a „halottat“ a már lecsatolt kocsiiban és meglepetve felkiáltott:

niet megöltem, izgatottságomban cigarettára gyújtottam s akkor kapott véryomott az öngyújtó. Sajnálom, hogy el nem dobtam és ilyen esekélyesség miatt kell hurokra kerülnöm.

A gyilkos megvallotta, hogy ékszeréért ölte meg a fiatal táncosnőt s hogy a holttestet meg ne ismerhessék, fejét levágta és elásta. A bíróság halálra ítélte és a minap kivégezték.

— Megkezdődött a kritikusok salzburgi kongresszusa. A kritikusok nemzetközi kongresszusa Salzburgban megkezdődött. Románia részéről Eftimiu Victor, E. D. Fagura, Sadoveanu, Colectan és Prodan vesznek részt a tanácskozásokon. Eftimiu Victor ma Salzburgban hosszas tanácskozást folytatott Bánffy Miklós gróffal.

— Negyvenhárom vagon tengeri érkezett a Mócvidék inségesei számára. Tegnap a kolozsvári megyeházán főszolgabírói értekezlet volt, melyen Hodor Victor prefektus utasításokat adott a főszolgabírónak a katonai ügyekkel, — mint ellenőrző szemle, sorozás, — kapcsolatosan. Az értekezleten sor került a Mócvidék inségesei számára vásárolt negyvenhárom vagon tengeri szétosztásának módozataira is. Az értekezlet a Népbankok központjának delegátusával közösen megállapodott abban, hogy a hatvan ezer lejes tengerit ötvennégyezer lejes árban fogják vagononként ab rendeltetési állomás az inséges vidékek lakóinak rendelkezésére bocsátani. A negyvenhárom vagon tengeri a gyalui, brnyadi, csucsa, kalotai és vlahai járások lakói között kerül szétosztásra, míg a megye többi járásának lakói csak az esetben kapnak tengerit, ha ebben az irányban szükség mutatkozik.

— Gyujtogatók garázdálkodnak Kolozsmegyében. A kolozsvári esendörparancsnoksághoz az utóbbi időben feltűrésszámban érkeztek jelentések arról, hogy ismeretlen tettesek meggyújtották a mezőkön levő leartott gabonát. A rosszindulatú gyujtogatók attól sem riadnak vissza, hogy a már behordott gabonát is lángralobbantsák és ilyenkor nem csak a drága buza, hanem a falusi lakóház is a tűz martalékává lesz. Ilyen esetek fordultak elő az utóbbi napokban a Bánffyhungad környéki községekben, ahol a lakosság a tűz következtében súlyos károkat szenvedett. A kolozsvári esendörparancsnokság a feljelentések nyomán megin-

— A halott él! Kérem megnézni, dobog a szíve.

Többen megnézték és igazat adtak az állításnak, mások meg az ellenkezőjét hangoztatták, népszavazásszerűen. Az állomáson és a vonaton azonban sehol egy orvost vagy legalább is egy bukott i. edikust nem lehetett találni, aki megmondhatta volna, hogy mit kell tenni egy olyan halottal, amely él.

Az ájultan heverő Daciu fia sirva könyörgött, hogy adják ki édesapját a lecsatolt vagonból, mert hamar elszállíttatja székéren valamelyik közeli orvoshoz, a személyzet azonban szigorúan ragaszkodott a törvény előírásaihoz és mint halottat, nem volt hajlandó kiadni Daciu.

A vonat késett, de végül is egy órai késéssel befutott Kolozsvárra. Hogy Daciu Mihály is némi késéssel visszafutott-e az élők sorába, vagy végleg lekecselt róla, arról sajnos, nem szól híradásunk.

ditotta a vizsgálatot, de mindezaideig nem sikerült megakadályozni a kévegyujtogatókat, mivel a gonosztevők a legvakmerőbb trükkökkel hajtják végre bűnös munkájukat.

— Egy bukaresti mérnök két társával agyonvert egy gazdát, mert nem baktott az ut jobboldalán. Halálosvégi összetűzés történt a Manastirea községből Bukarestbe vezető úrszágon. Egy székéren utaztak Nestorescu bukaresti mérnök, Vagner főgépész és Marin Stan sofför. Velük szembe jött székéren Florea Sárdaru, falusi gazda. A mérnök rászólt a gazdára, hogy miért nem hajt az ut jobboldalán, a gépész pedig kihajlított a gazdát. A mérnök és a sofför pedig leugrottak a kocsirol és addig verték a gazdát, amíg vérbefagyva maradt az uton. A mérnök és társai ezután nyugodtan folytatták útjukat Bukarest felé, otthagya az uton az agyonvert embert, aki csakhamar kiszáradt. Sárdaru holttestét beszállították a bukaresti orvostani intézetbe, ahol a boncolás megállapította, hogy halálát az elszáradt ütések okozták. A rendőrség a három gyilkost letartóztatta.

— Három embert megölt a leszálló repülőgép. A Zsolna melletti Várnán hétfőn reggel nagy repülőszerecsétlenség történt. Egy katonai futárrepülőgép Sidner főhadnaggyal és Bieiste szakaszvezetővel, aki a gépet Varna felett vezette, motorhiba miatt kénytelen volt leszállni. A gép oly erővel zuhant a földre, hogy összetört. Sidner főhadnagy megsebesült, kísérőjének nem esett baja. A leszálláskor a repülőgép belefutott a kíváncsiak nagy csoportjába s eközben halálosan megsebesített egy 14 éves lányt és ennek 3 éves húgát, valamint egy vasutas feleségét.

— Pofonért halál. Stockerauból jelentik: A 19 éves Franz Staudt és a 25 éves Anton Konyati között régóta folyik a rivalizálás. Vasárnap a korezmában Staudt a vita hevében areulütötte Konyatit, aki bosszút esküdött. Tegnap megleste a három társa kíséretében hazatérő Staudtot és kétszer realótt. Mindkét golyó talált, de nem halálosan és Staudt futásnak indult. Konyati a futó ember után még három golyót küldött, mire Staudt holtan esett össze. A gyilkos elmenekült, azt hiszik, hogy Magyarországra felé.

Könyvkötővászon Lepagenal

— Elgázolta az iparvasut. Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap délután Borod községben. Az erdőből fát szállító iparvasut elgázolta Ilesca Adam 42 éves fűrészgáru munkást. A szerencsétlen embert holtan szedték ki a vonat kerekei alól. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

— Dániából való Greta Garbo, aki a főszerepet játsza a párbaj a pusztában című filmet az Opera-mozgóban. Ritka asszonyi jelenség, aki egész nőiségének varázsával, izével, bájával hat és egyidejűleg emésztő szenvedély árad hideg forrásából. Meg kell jegyezni a nevét és kíváncsiságból legalább egyszer el kell menni az Opera-mozgóba, megnézni a „vampirasszonyt“.

— Borzalmas árvízkatasztrófa Oroszországban. Moszkvából jelentik: Vladivosztok környékén nagy árvízkatasztrófa történt. Megismétlődő felhőszakadások a folyókat mind megduzzasztották, úgy, hogy mérföldekre az egész terület mindent magával ragadó vízárhoz hasonlított. Usszurinál a víz öt méternyire áll a vasuti vonal fölött. Usszuri állomás egészen víz alá került; itt harminc ember életét veszítette. Az áradás több gyárat magával ragadott. A rizsföldek elpusztultak. Ötven esztendő óta nem volt ezen a vidéken ekkora erejű elemi csapás. Kabarovszkából azt jelentik, hogy több mint száz községet elöntött az árvíz. A vonatokon négyezernél több ember menekült el. A pusztulás mindenfelé borzalmas. A zuhogó vízár emberi holttesteket, állatok hullait, fészereket és egész házakat sodor magával s a borzalmas képet még rémitőbbé teszi a sűrű köd. A veszedelmet fokozza, hogy az elpusztított vidék felé ciklon közeledik.

Párbaj a pusztában Opera Mozgóban

— Öngyilkos lett mert akarata ellen férjhez adott. Marosszigetről jelentik: A vasuti töltés mellett ma szétroncsolt fejű fiatal nő holttestét találta meg a vasuti pályáról. A bevezetett nyomozás megállapította, hogy öngyilkosságról van szó. Az öngyilkos Nevezi Jolán 20 éves leány, akit akarata ellenére adott férjhez vasárnap Samuila Juon bocsakól gazdához. A fiatalasszony tegnap kiment a vasuti töltésre és az arra robogó gyorsvonat alá vetette magát, amely azonnal megülte.

Nem kérjük de a parancsoló szükség követeli, hogy nézze meg a grandiózus filmet az OPERA MOZGÓBAN

Párbaj a pusztában

Nem fogja megbánni

Select Mozgó

Henny Porten

kiváló művész

Ártatlan

vagyok

(Tragédia)

megható drámában.

Mon. Concordia:lm

Urania Mozgó

átalakítás miatt néhány napig zárva!

Fogadjunk...

— Fogadjunk, el sem hiszi, ha mondom, hogy egyetlen biztosító társaság sem fogadta el Fuller kormányzó életbiztosítását...

— De biztosíthatom...
— Ne konkuráljon Paccor ur a nagy intézetekkel, maga ne biztosítson senkit. Fuller, a kegyetlen, bizonyára leszámolt mindennel...

— Elbukott kérem számtanból annak idején...

— Nézze Paccor ur, maga nem látta az elemi iskolai bizonyítványát...

— De a világ közvéleménye kiállítja az új bizonyítványt róla...

— Ez igaz, de ez nem támasztja fel Saccot és Vanzettit, hát mi se bolygassuk frissen hantolt sírjaikat... Mit szól inkább ahhoz, hogy a mészárosok nem akarják leszállítani a hus árát...

— Féltik a közönséget. Nehogy az olcsó husnak hig legyen a leve...

— Mit szól ahhoz, hogy külföldön már szinte naponta akad egy-egy merész repülő...

— Nálunk ezren is repülnek...

— Pilóták, Paccor ur?

— Nem, de adóhalasztást kérők... Nézzén be egy nap a Farkas-uccai hangárba...

— Miért hangár az adóhivatalt magának?

— Mert a tisztviselők hangáradata előzi meg a felek repülését... Repülni tudunk, de fizetni nem...

— Akkor meg nincs baj Paccor, ebben maradtunk.

Ezer gyermeket vettek körül a lángok

(Nizza, aug. 24.) Az azurparti borzalmas tűzvészről a következő újabb részleteket jelentik:

A páratlan erdőégés égési körlete Nizza és Hières között 160 kilométerre terjedt. Csodának köszönhető, hogy maga Nizza megmenekült a veszedelemtől. A lángok már veszedelmesen közeledtek a városhoz, amely menthetetlennek látszott, amikor a szél hirtelen megfordult és ezzel a világ egyik legszebb városa megmenekült a pusztulástól.

A tűzoltók hősie önfeláldozással dolgoztak. Megmentették Jacques Lebau-dynak, a Szahara császáranak palotáját is, amelynek értéke többszáz millió frank. A lángok már egészen körülvették a kastélyt, amikor a tűzoltók közbeleptek.

Dramai jelenetekre került a sor Cap Antibesnél, ahol a tűz hirtelen minden oldalról körülvette a híres Saint Loraíns gyermekotthont, amelyben több mint ezer gyermek tartózkodott, főleg franciák és angolok. A tűz olyan meglepetésszerűen tört elő, hogy a legtöbben a fürdőrezben vettek részt a mentés munkájában. Egész napon át tartott az elem és a gyermekek harea, amíg a megérkező tűzoltók megfékezték a dühöngő veszedelmet. Köröskörül minden elpusztult, de a gyermekotthon nagyjában séretlen maradt.

PALAIS de DANSE

Cluj, Str. Iuliu Maniu Nr. 2.

Világvárosi műsor!

Előadás 11 órakor veszi kezdetét!

Felelős szerkesztő: KARSAY LÁSZLÓ.

Megtalálták a hamis százlejesek bankógyárát

Újabb letartóztatás — Grünberg töredelmes vallomást tett

(Bécs, aug. 24.) Jelentettük tegnap, hogy az osztrák rendőrség nyomozása folytán világosság derült a román százlejesek hamisítói. A rendőrség Hietzingben kinyomozta, hogy Sisu Grünberg, Jasiból most érkezett kereskedő és Karl Weiss gráci gépész a tettesek. Grünberg gazdag ember és több háza van Romániában. Weiss Bécsből vándorolt Romániába, ahol egy kisebb gyár vezetésével bízták meg, de állását elvesztette. Jasiban véletlenül ismerkedett meg Grünberggel.

Grünberg bevallotta a rendőrségen, hogy már Romániában is tanakodott Weissal, hogy miként lehetne hamis

százlejeseket készíteni. Erre a célra több ezer shillinget áldozott. Eichgrabenben ötezer shillingért villát vásárolt és ott rendezte be a bankóhamisító üzemet.

Tegnap a rendőrség átkutatta a villát. Böhm kapitány könyomó gépet, más szerszámokat, fényképező lemezeket, százlejesek jól sikerült fotográfiáival, ötezer kilogramm bankjegypapírt és más bűnjelkeket talált. Az anyagot lefoglalták, nemkülönben több rekvizitumot Bécsben is.

Jacob Aisicot, akiről kiderült, hogy részes a hamisításban, tegnap letartóztatták.

Lefokozzák nyilvánosan Gajda tábornokot

(Prága, aug. 24.) A Pöndelny List információkat közöl Gajda tábornok ügyének másodikfokú tárgyalásáról. A tárgyaláson elejtették azt a vádat, hogy Gajda a cseh hadsereg generalisszimusa orosz kémekkel volt összeköttetésben és katonai beosztásának felhasználásával kémtevékenységet folytatott a szovjetkormányzatnak. A tárgyalás most már csak a második, kevésbé súlyosnak tűnő vád körül folyt. Bebizonyították, hogy Gajda tábornok, vezérkari főnök, olyan személyekkel érintkezett, akik a csehszlo-

vák köztársaság demokratikus államrendszerének megváltoztatására törekedtek és hogy Gajda az államrendszer megváltoztatására a parlamenten kívül forradalmi utat is megfelelőnek tartott.

A másodikfokú fegyelmi bíróság annak ellenére, hogy a Gajda ellen emelt kémkedési vádat elejtették, jóváhagyta az első fegyelmi bíróság döntését, hozzájárult Gajda tábornok lefokozásához. A Pöndelny List szerint Gajdának hónapok óta nyilvános lefokozását most már haladék nélkül keresztülvizsik.

Aranyat találtak a Tisza-Maros torkolatában

(Szeged, aug. 24.) A rendőrkapitányságon ma reggel megjelent két Amerikát járt földmives, Horváth Jójárt András és Mada Péter. Előadták, hogy ők Braziliában aranyásással foglalkoztak és amikor némi tőkét szerezve hazatértek, feltűnt nekik, hogy a Tisza-Maros torkolatánál ugyanolyan a homok színe, amilyenből ők Braziliában az aranyat mosták. Éjszakánként ezért kimentek a torkolathoz és mosni kezdték az aranyat

egyelőre egészen primitív eszközökkel. Az eredmény meglepő volt, mert a legtisztább aranyport tudták kimosni, amely aránylag igen nagyszámú volt található a Maros vizében.

A rendőrség felülvizsgáltatta és igaznak találta a két földmives bejelentését, akik most kizárólagos jogot kértek arra, hogy a torkolat homokjából aranyat moshassanak.

Borzalmas rablógyilkosság történt a váraljai országúton

(Cluj-Kolozsvár, aug. 24. A Mai Világ tudósítójától.) A kolozsmegye határában levő Váralja község lakosságát borzalmas körülmények között véghezvitt rablógyilkosság tartja nagy izgalomban. A véres tragédia áldozata Szilágyi Grigor módos váraljai földesgazda, akit tegnap hajnalban vérbeázottan holtan találtak a község határában elterülő erdő aljában.

Az ügy előzményei csak mint feltevések szerepelhetnek, mivel az eddigi vizsgálat semmi pozitívumot sem mutatott fel. Tény az, hogy a község egyik legmódosabb gazdájának, Szilágyi Grigorinak gyönyörűségi eladó lánya van, akitnek azonban az utolsó időben annyi kérése akadt, hogy a gazda azt sem tudta, melyiknek adja hamarabb lányát. A lánykérés, utóbb annyira elfajult, a sokat remélő kérések közül többen feryegetőleg léptek fel a lány apjával szemben, aki azonban soha sem vette komolyan a fenyegetéseket.

A kéréseken kívül számos irigy haragosa is volt a váraljai gazdának a kérés és a környék lakosai között. Különösebb összetűzésre azonban soha sem került sor, mivel csendes modorával so-

ha sem szolgáltatott alkalmat erre.

A gyilkosság előtti este Szilágyi elbucszott családjától azzal, hogy Kolozsvárra jön fontosabb teendőit elintézni. Az ezt követő eseményeket a legtitkosabb homály fedi.

Hajnalban derült ki a borzalmas gyilkosság, amikor ugyanis az arrajárók az egyik bokor aljában egy élettelen test lettek figyelmesek. Közelebb mentek ekkor megdöbbenve látták, hogy a földön hatalmas vértócsában egy teljesen meztelenre vetkőztetett férfi hulla fekszik. A hulla testét két véraláfutásos csikok ütötték ki, torka késsel át volt metesztve, testének több részén pedig éktelen vágott és ütött sebek tátongtak.

A holttest közelében semmiféle nyom sem árulta el a rablógyilkosságnak mérőszámát büntény lefolyását.

A helyszínre kiszállott bizottság megállapította, hogy a támadók mintegy nyolc lehettek és fegyverül borotvát, revolvert és fejszét használtak. A hivatalos orvosi vizsgálat megállapította, hogy Szilágyit előbb fejszeesapásokkal ütötték le és fejét valósággal ketté szeltek a hestialis gonosztevők, akiknek kézre kerültése a nyomozás folyamatban van.

SPORTVILÁG

A Kinizsi új fedezete: Ghilezan. Az Universitatea kitűnő fedezete, Ghilezan a Kinizsibe lépett. Az Universitatea megszüntetve létrejött Romániában nem óhajt szerepelni. A Kinizsi válogatott fedezetsora megfelelő erősséggel egészült ki.

A Hungária szeptember 8-án megy Temesvárra. Eredetileg július 31-én kellett volna a Hungáriának a Kinizsivel mérkőznie. A rendkívül farsztó tavaszi munka miatt azonban a mérkőzést július 10-re hozták előre a felek, hogy a Hungária nyári pihenőjét ne zavarja a mérkőzés. Az aradi eset utáni zavarban elmaradt a mérkőzés. Tekintettel arra, hogy az őszi rövid, de igen megterhelő szezonban a Hungáriának csak két szabad terminusa van, arra az esetre, ha szeptember 8 nem lesz középeurópai kupaterminus a Kinizsi mérkőzést vette programjába a Hungária. A mérkőzés kétségtelenül az egész év legnagyobb eseménye lesz, mert ezen a mérkőzésen fog a Hungária külföldön először szerepelni teljes csatársorával, amely ma Európa legjobb belső csatárait egyesíti. A Hungária csatársora Haar, Konrád Kálmán, Orth, Hirzer, Jenny magáért beszél.

Véget ért a kolozsvári tenniszverseny. A kolozsvári tenniszverseny tegnap befejezést nyert. A vegyes páros bajnokságot fölényesen nyerte a Kehrling—Oláh-pár. A férfi egyes ifjúságit Bottez nyerte, a női Arató Klári. A női egyesben Fülöppné Helles nyerte a bajnokságot jól megérdemelten.

Benevezés a bajnokságokra. A Comit-ul Regional közlése szerint a csapatoknak szeptember 6-ig kell benevezéseiket a bajnokságra beadni, ugyanakkor a díjak is lefizetendők.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy-zeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. — Álláskeresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Menyasszonyok, vőlegények szerencsések lesztek, ha ékszeri és jegygyűrűt Markovitsól vesztek. Cluj, Fő-ter 6.

Megjöttek a legújabb divatu női télikabát modellek az olcsóságáról közismert Park áruházba. Malom-ucca 6. Tekintse meg kirakalunkat.

Használt férfiruhát legmagasabb árrban vesz Jakab, Minorita-ucca 4, az udvarban.

Eladó olcsón egy ágy, egy asztal és egy éjjeli szekrény. Érdeklődni Hermann Zelmánál, Wesselényi-ucca 7.

Kitűnő jó házikoszt kapható központban kihordásra is. Gunczernél Wesselényi Miklós-ucca 7.

Móricz futárhoza Cluj, str. Regina Maria 14. Minden megbízást elvállal. Sighet—Satu Mare—Oradea—Timisoara—Brasov—Bucurestibe naponta futórok indulnak. Elintéznék minden ügyet, utlevelet, leveleket, csomagokat visznek és hoznak. Vidékiek vízumoztatása soron kívül. Információk, kereskedők, gyárosok, magánosok és házasulandók részére.

Waginger József műasztalos butorai kolozsai olcsók, Cluj, Deák Ferenc-ú. 30. szám.

Angol-francia női ruhákat, kézimunkát, fehérneműt a legszebb kivitelben a legújanyosabb árban készít a „Mode de Paris” szalon, Bolyai-ú. 2.

A könyvpiac szenzációja „A fejedelmi ház vagy Klárika, a halálraítelt mánás leánya” nagyszerű történelmi regény János Zsigmond erdélyi fejedelem korából. Eddig 50 füzet jelent meg. Az egész mű 80 füzet. Egy füzet 3 lej, kapható minden újságárúsnál helyen. Kiadja Polonyi Albert Cluj.

Nyomatott a Lapkiadó r.-t. körforgógépén. Cluj, Str. Univeristății 3.